

DERİ KANSERLERİ

Dr. Adem ARSLAN (x)

ÖZET:

1966-1983 yılları arasında Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji Anabilim Dalında incelenen 77.098 materyal arasında 1212 deri kansri tesbit edilmiştir. Bunlar arasında 584 (% 48,18) epidermoid karsinom, 544 (% 44,88) bazosellüler karsinom, 66 (% 5,45) malign melanoma, 18 (% 1,49) bazoepidermoid vakası vardır.

Bütün gruplarda vakaların çoğunluğu 40-70 yaşları arasındadır. Yaş ortalaması, 52,3, erkek-kadın oranı 2,2/1 şeklindedir. Vakaların % 43,5'i çiftçilikle uğraşmaktadır. 1047 vaka (% 88,1) yüz lokalizasyonu göstermektedir. Vakaların en çoğu; epidermoid karsinomada dudak (alt dudak), bazosellüler karsinomada burun, malign melanomada ise alt ekstremitelerde lokalizasyon göstermektedir.

GİRİŞ

Deri kanserleri, ülkemizde bütün organ kanserleri arasında görülme sıklığı erkeklerde birinci sırayı, kadınlarda ise ikinci sırayı (2). Amerika Kanser Cemiyeti tarafından kabul edilen kanser insidansında ise erkeklerde ikinci sırayı, kadınlarda dördüncü sırayı almaktadır(5). Özellikle Avustralya, Orta Amerika ve Asya kıtasındaki beyaz ırklar deri kanserlerine eğilimlidirler (11).

Kanserlerin meydana-gelmesinde bir seri karsinojen stimülöleri ihtiva eden çevrenin etkisi şüphesizdir. İnsan kanserinin % 80'inin doğrudan veya dolaylı olarak eksojen sebeplere bağlı olduğu kabul edilmektedir (6).

Deri karsinomalarından bazal hücreli karsinomlar, güneşe maruz kalan deri bölgelerinde, sarışın ve kızıl saçlı şahıslarda daha sık olarak gelişir. Travma ve radyum ve X- ışımına aşırı derecede maruz kalma durumları bazal hücreli karsinomaya sebep olabilir. İnorganik arseniğin uzun süre alınması süperfisial tipte bazal hücreli karsinomaya yol açabilir (12). Lever ve diğerleri bunun bir karsinoma olduğuna inanmamakta ancak kusurlu farklılaşmış embriyonal hücrelerden kaynaklanan bir nevoid tümör olduğunu ifade etmektedirler.

(+) Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı Araştırma Görelisi.

Epidermoid karsinomalarının meydana gelmesinde hastanın yaşı, kimyasal maddelerden (katran yağlar) kaynaklanan etkilenmeler, ısı, rüzgar, güneş ışığı, X-ve ciddi yanıklar; kronik discoid lupus eritematosus, lupus vulgaris ve kronik ülser gibi deri hastalıkları, inorganik arsenik alınması, xeroderma pigmentosum ve osteomyelit birer predispozan faktördürler (8,12).

Malign melanoma tekrar tekrar travmaya uğramış benign juncinal bir nevusdan meydana gelebilir (11). Etiyolojide ikinci bir faktör olarak melanositlerin melanojik aktivitelerini tam olarak kullanmamış olmaları kabul edilir (10).

Cilt kanserlerine, halkı beyaz ırklı, açık havada çalışan kişilerin yaşadığı, güneş ışığı parlak olan coğrafi bölgelerde çok sık rastlanır. Hayatın erken döneminde güneş ışığına maruz kalma, deri kanseri etiolojisinde önemli rol oynar. Deri kanserleri ileri yaşlarda görülür (9). Türkiye'de yapılan istatistiklere göre, hastaların çoğu 41-80 yaşları arasındadır (7).

Zencilerde daha nadir deri kanseri görülür. Texas'ta üç ırk grubu (Latin Amerikalı, Zenci ve Anglo-Amerikalılar) mevcuttur. Burada çalışılan 5840 vakalık cilt kanseri serisinde 85 vaka (% 1,5) zencidir (9).

Bazal hücreli karsinoma % 90'dan fazlası baş ve boyunda, ikinci derecede de gövde de oluşmaktadır. Nadiren avuç içi ve ayakta görülür (12).

Epidermoid karsinoma deri ve mukoza membranının herhangi bir yerinde meydana gelebilir. Fakat daha genel olarak yüzde, özellikle alt dudak ve kulaklarda ellerin sırt tarafında oluşabilmektedir (12).

Malign melanomalar derinin her yerinden çıkar. Fakat en sık görüldüğü yerler, alt ekstremiteler, tırnak yatağı ve anüs bölgesidir. Baş, boyun ve yüzde de görülür. Fakat yukarıda sayılanlar kadar sık değildir (14).

MATERYAL VE METOD

1966-1983 yılları arasında Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji Ana bilim Dalında incelenen 77.098 adet materyal arasındaki cilt kanserleri retrospektif olarak ışık mikroskopisi seviyesinde hemotoksilen eozinle boyanmış preparatların histopatolojik yönden değerlendirilmesi yapılarak 1212 cilt kanseri vakası tesbit edildi.

Bu vakalar, raporlarında mevcut bilgiler ışığında histolojik tiplere, cinsiyete, yaşlara göre dağılımları tetkik edilerek, elde edilen bulgular grafik ve tablolar ile gösterildi.

BULGULAR

Histolojik Özellikler:

1212 cilt kanserlerini kapsayan bu çalışmamızda 584 (% 48,18) vaka ile epidermoid karsinoma birinci sırayı almaktadır. Bunu takiben sırasıyla 544 vaka (% 44,

88) ile bazal hücreli karsinoma, 66 vaka (% 5,45) ile malign melanoma, 18 vaka (% 1,49) ile bazoepidermoid karsinoma gelmektedir.

Tablo 1. de görüldüğü gibi, epidermoid karsinomada erkek-kadın oranı 3,3/1 olduğu, bu oran bazal hücreli karsinomada 1,7/1, malign melanomada 0,9/1 dir. Epidermoid karsinomanın bazal hücreli karsinomaya oranı erkeklerde 1,3/1 kadınlarda ise 0,7/1 dir.

Tablo 1. Vakalarımızda histolojik tiplerin cinslere göre dağılımı.

Histolojik Tip	Erkek	Kadın	Toplam	%
Epidermoid Ca.	448	136	584	48.18
Bazal hücreli Ca.	342	202	544	44.88
Malign melanoma	32	34	66	5.45
Bazoepidermoid Ca.	13	5	18	1.49
Toplam	835	377	1212	100

Cins ve Yaş:

1212 vakamızın 835'ünü (% 68,8) erkek, 377'ini (% 31,2) kadın hastalar teşkil etmektedir. Erkek-kadın oranı 2,2/1 şeklindedir. Bu oran epidermoid karsinomada 3,2/1, bazal hücreli karsinomada 1,7/1 olarak tesbit edilmiştir. Vakalarımızın histolojik tiplere göre cins ve yaşa göre dağılımı tablo 2,3 ve 4'de gösterilmiştir. Tüm kanserlerin yaşa göre dağılımları da şekil 1 de şematize edilmiştir.

Vakalarımızın en genci 5 yaşında, en yaşlısı 99 yaşında ve alt dudakta epidermoid karsinoma tanısı almış birer erkek hastadır (B. 18-74-971), (B. 4916-972). Total yaş ortalaması 52,3; erkek hastalarda yaş ortalaması 51,1, kadın hastalarda 53,5 olarak tesbit edildi. Epidermoid karsinomada; erkeklerde 53, kadınlarda 54,5, bazal hücreli karsinomada; erkeklerde 55,9), kadınlarda 57), olduğu melanomada;

Tablo 2. Epidermoid karsinomada 584 vakanın yaş ve cinse göre dağılımı.

Yaş	Erkek	Kadın	Toplam	%
0—10	2	—	2	0,3
11—20	5	5	10	1,7
21—30	26	4	30	5,1
31—40	56	15	71	12,2
41—50	99	29	128	21,9
51—60	110	34	144	24,7
61—70	94	24	118	20,2
71—80	33	13	46	7,9
81—90	5	5	10	1,7
91—100	1	—	1	0,2
Bilinmeyen	17	7	24	4,1
Toplam	448	136	584	100

erkeklerde de, 44,3, kadınlarda ise 50,3 olarak bulundu. Her iki cinste en fazla vaka 336 vaka ile (% 27,7) altıncı dekaddır. Bunu 247 vaka ile (% 20,4) beşinci, 237 vaka (% 19,6) ile yedinci dekadlar takip etmektedir. Buna göre vakalarımızın 820'si (% 67,7) 41-70 yaşları arasındadır.

Tablo 3. Bazal hücreli karsinomada 544 vakanın yaş ve cinsine göre dağılımı.

Yaş	Erkek	Kadın	Toplam	%
0—10	—	—	—	—
11—20	2	—	2	0,4
21—30	17	6	23	4,2
31—40	27	22	49	9
41—50	73	24	97	17,8
51—60	98	79	177	32,5
61—70	69	40	109	20
71—80	30	14	44	8,1
81—90	3	—	3	0,6
Bilinmeyen	23	17	40	7,4
Toplam	342	202	544	100

Tablo 4. Malign melanomada 66 vakanın yaş ve cinsine göre dağılımı.

Yaş	Erkek	Kadın	Toplam	%
0—10	1	—	1	1,5
11—20	4	1	5	7,6
21—30	3	4	7	10,6
31—40	3	5	8	12,1
41—50	10	9	19	28,8
51—60	3	6	9	13,6
61—70	3	4	7	10,6
71—80	3	2	5	7,6
81—90	1	—	1	1,5
Bilinmeyen	1	3	4	6,1
Toplam	32	34	66	100

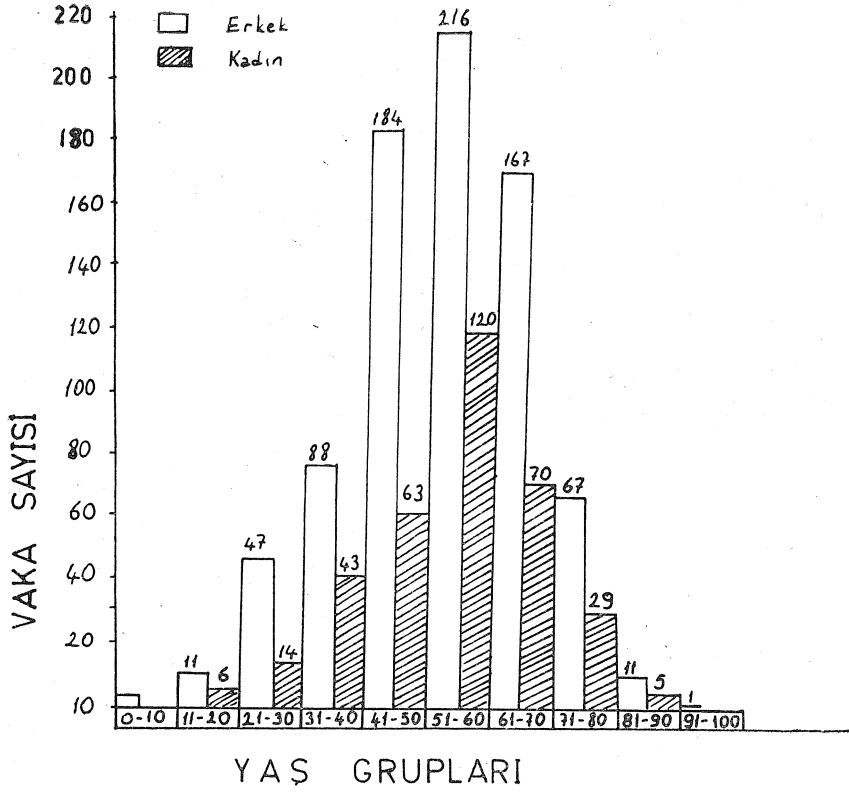
Meslek Dağılımı:

370 vakamızın raporlarında meslek hakkında bilgi mevcuttur. Tablo 5'de görüldüğü gibi, birinci sırada 161 vaka (% 43,5) ile çiftçilik gelmektedir. Kadın hastalarımızın biri hariç tamamı ev hanımı olarak belirlendiğinden bunların kaçının tarlada çalıştığını belirlemek mümkün olmamıştır.

Lokalizasyon :

1047 vaka (% 88,1) da lezyon yüzde lokalize olmuştur. Bunu 43 vaka (% 3,5) ile üst ekstremiteler: 41 vaka ile (% 3,4) alt ekstremiteler izlemektedir.

Yüzde lokalizasyon gösteren 1047 vakanın 317'sini (% 30,3) dudak, 302'sini (% 28,8) burun lezyonları teşkil eder.

Şekil 1. Vakalarımızın yaşlara göre dağılımı.

Tablo 5. 370 vakamızın meslek gruplarına göre dağılımı.

Meslek	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Çiftçi	161	67,4	—	—	161	43,5
Ev hanımı	—	—	130	99,2	130	35,1
Serbest	33	13,8	—	—	33	8,9
İşçi	17	7,1	1	0,8	18	4,9
Memur	13	5,4	—	—	13	3,5
Emekli	8	3,4	—	—	8	2,2
Şoför	3	1,3	—	—	3	0,8
Talebe	2	0,8	—	—	2	0,5
Terzi	1	0,4	—	—	1	0,3
Demirci	1	0,4	—	—	1	0,3
Toplam	239	100	131	100	370	100

Cilt kanserlerinin cinse ve bütün lokalizasyon bölgelerine göre dağılımını gösteren tablo 6 da görüldüğü gibi, yüzdeki lezyonun erkek kadın oranı 2,4/1 dir. Vakaların en çoğu, epidermoid karsonimada dudakta (al dudak), bazal hücreli karsinomada burun, malign melanomada ise alt ekstremitelerde lokalizasyon göstermektedir.

Tablo 6. Vakalarımızda lezyonların bölgelere ve bu bölgelerin cinslere göre dağılımı.

Lokalizasyon	Epidermoid Ca		Bazal hücreli Ca		Malign melanoma		Bazo epidermoid Ca		Erkek	Kadın	Topl. %
	Er.	Kad.	Er.	Kad.	Er.	Kad.	Er.	Kad.	Topl.	Topl.	
—Yüz											
— Dudaklar	240	45	18	12	—	1	—	1	258	59	317
— Burun	42	28	125	93	2	4	6	2	175	127	302
— Göz çevresi	25	5	59	38	3	5	—	—	87	48	135
— Yanak	15	3	48	18	5	4	—	—	68	25	93
— Kulak	31	7	18	3	4	—	—	1	53	11	64
— Ağız çevresi nasolabial Sulkus	6	4	14	5	—	—	—	—	20	9	29
— Alın	5	3	9	8	2	1	—	—	16	12	28
— Mastoid	8	—	7	4	1	—	—	—	16	4	20
— Yüzde yeri belirlenmeyen	20	5	19	8	1	3	2	1	42	17	59
Toplam									735	312	1047 (88,1)
Saçlı deri	2	8	3	4	—	—	—	—	5	12	17
Buyun	5	—	5	—	4	1	1	—	15	1	16
Toplam									755	325	1080 (89,2)
Üst ekstremit	24	11	4	—	1	3	—	—	29	14	43
Alt "	13	11	1	—	6	9	1	—	21	20	41
Glutal-Sacral	1	—	1	1	1	3	—	—	3	4	7
Karın-Lomber	—	—	1	1	2	—	—	—	2	1	3
Gövde	5	3	2	1	—	—	1	—	8	4	12
Toplam									63	43	106 (8,7)
—Yeri Belirlenmeyen	6	3	9	6	—	—	2	—	17	9	26 (2,1)
Genel Toplam	448	136	342	202	32	34	13	5	835	377	1212 100

TARTIŞMA

Ülkemizde yapılan çalışmalarda deri kanserleri tüm organ kanserleri içindeki oranı kırsal bölgelerde % 30,15, şehirde oturanlarda ise % 23,82 olarak kabul edilmektedir (7), Köselioğlu ve Erkan'ın (7) 15471 vakalık serilerinde erkeklerde % 25 ile deri kanserleri birinci sırayı almakta, kadınlarda ise % 27,24 ile meme kanserlerinden sonra ikinci sırayı almaktadır. Bilir'in (2) çalışmasında da deri kanserleri erkeklerde 16,6 ile birinci sırada, kadınlarda % 27,2 ile ikinci sırada gelmektedir.

Tektaş'tabütün kanserlerin % 35'inden, Avustralya'da da % 50'den fazyası deri kanserleridir. Bu bölgelere göre iklimi sisli ve soğuk olan İngiltere'de deri kanseri, kanserlerin sadece % 5'ini teşkil eder (9).

Deri kanserlerinin çoğunu bazal hücreli karsinomalar meydana getirmektedir (10). 1212 vakamızın % 48,18'i epidermoid karsinoma, % 44,88'i bazal hücreli karsinoma, % 5,45'i malign melanoma, % 1,49'u bazoepidermoid karsinoma olarak bulundu. Amerika Onkolojik Serileri'nde ise epidermoid karsinoma % 32, bazal hücreli karsinoma % 57,5, bazoepidermoid karsinoma % 10,5 olarak bildirilmektedir (3). M. D. Anderson Hastanesi'ne 5840 vakalık bir seride bazal hücreli karsinoma % 60 epidermoid karsinoma % 33 olarak tesbit edilmiştir (9). Tablo 7 de görüldüğü gibi, ülkemizde yapılan birçok çalışmalarda da birinci sırayı epidermoid karsinoma almaktadır (4,13,15)

Tablo 7. Histolojik tiplerin görülme sıklığının karşılaştırılması.

Histolojik Tip.	Materyalimizde 1966-1983 %	Yüksel ve Ark. (15) Çukurova Tıp Fak. 1972-1976 %	Çoruh ve Ark. (4) Ege Tıp Fak. 1959-1971 %	Sezer ve Ark. (13) Cerrahpaşa Tıp Fak. 1963-1974 %
Epidermoid Ca.	48,18	47	50,16	58,6
Bazal hücreli Ca.	44,88	33	43,47	36,7
Malign melanoma	5,45		6,37	3,4
Bazoepidermoid Ca.	1,49	20	—	1,3
Toplam	100	100	100	100

Erkek-kadın oranı materyalimizde 2,2/1 oranındadır. Amerika Onkolojik Serilerinde 1722 vakada % 62 erkek, % 38 kadın bulunmuştur. Erkek-kadın oranı yaklaşık 2/1 dir (3). Oranımız bu orana yakınlık göstermektedir. Tablo 8 de görüldüğü gibi erkek-kadın oranı bazal hücreli karsinomada literatüre yakındır.

Cilt kanseri artan yaş ile daha sık görülür. 40 yaşının altında nadirdir. Güneş ışınına maruz kalma önemli bir faktördür ve zencilerdeki melaninle sağlanan koruyucu özellikleri yetersiz kalan beyaz ırkta deri kanserinin yaygın bir sebebidir (16). Türkiye'de yapılan istatistiklerin bir kısmına göre, hastaların çoğu 41-80 (7), diğer bir kısmına göre ise 41-70 (4,13) yaşları arasındadır. Mesleki bilgi verilen 370 vakamızın 161'i güneş ışığına ister istemez maruz kalma durumunda olan, çiftçi-likle uğraşan kimselerdir. Bu oran bilgi verilen vakaların % 43,5'ünü erkek vakaların % 67,4'ünü oluşturmaktadır. Sezer ve arkadaşlarının (13) serisinde vakaların % 46,8'inin çiftçi olduğu tesbit edilmiştir.

1212 vakalık serimizin 820'si (% 67,7) si 41-70 yaşları arasında olup literatüre uygunluk göstermektedir. Sezer ve arkadaşlarının 826 vakalık serilerinde 395'i (% 75,2) 41-70 yaşları arasında olduğu tesbit edilmiştir (13).

Lezyonlar bazal hücreli karsinomada çoğunlukla alın, göz kapakları, yanak ve burunlarda lokalize olur (11), Epidermoid karsinomada ise lezyonlar genel olarak yüzde özellikle alt dudak ve kulaklarda, el sırtında lokalizedir (1,12). Malign melanoma en sık alt ekstremiteler, tırnak yatağı ve anüs bölgesine lokalizasyon gösterir (14). Vakalarımızın lokalizasyonları aşağıda görüldüğü gibi tamamen literatüre uygunluk göstermektedir. 1212 vakamızın 1047'si (% 88,1) yüzde, 33 vaka da saçlı deri ve boyunda olmak üzere toplam 1080 vaka (% 89,2) baş ve boyun bölgesinde lokalizasyon göstermektedir. Teksasta yapılan bir çalışmada cilt kanserli vakalarda lezyonların % 90'ı baş ve boyun bölgesine lokalizasyon gösterdiği tesbit edilmiştir (9).

Tablo 8. Epidermoid ve bazal hücreli karsinomada erkek-kadın oranının karşılaştırılması.

Histolojik Tip	Materyalimizde	Sezer ve ark.	Çoruh ve ark.	Yüksel ve ark.
Epidermoid Ca.	3,3/1	4/1	2/1	1,8/1
Bazal hücreli Ca.	1,7/5	1/1	1/1	1/1

Yüze lokalize olan 1047 vakanın (% 88,1) 317'si dudaklarda, 302'si burunda, 135'i göz çevresinde. 93'ü ise yanaktadır. Dudaklarda lokalize olan vakaların 285'i (% 89,9) epidermoid karsinoma, burunda 218'i (% 72,2) bazal hücreli karsinoma, göz çevresinde 97'si (% 72) bazal hücreli karsinomadır. Üst ekstremitelerde lokalize olan 43 vakanın 25'i (% 58,1) epidermoid karsinoma, alt ekstremitelerdeki 41 vakanın 24'ü (% 58,8) epidermoid karsinoma, 15'i (% 36,6) malign melanomadır. Glutal-Sacral'da lokalize olan 7 vakanın 4'ü (% 57) malign melanomadır.

SONUÇ

1212 vakalık serimizde cilt kanserlerinin çoğunluğunu epidermoid karsinomanın oluşturması literatüre uymamaktadır. Ancak ülkemizde yapılan çalışmalar bunu destekler niteliktedir.

Yaş ortalamasının 52,3, erkek-kadın oranının 2,2/1 olması, vakaların % 43,5'ini çiftçilikle uğraşan kimselerin teşkil etmesi, 1047 vaka (% 88,1) nın yüzde lokalizasyon göstermesi, vakaların çoğunluğunun 40-70 yaşları arasında toplanması literatüre uygunluk göstermektedir.

CARSİNOMA OF SKİN

SUMMARY

1212 carcinoma of skin were seen among the total 77.098 preparations prepared at the pathology department of Medical School of Atatürk University, Of

these, 584 (48,18 %) were epidermoid carcinoma, 544 (44,88 %) basocellular carcinoma, 66 (5,45 %) malignant melanoma and 18 (1,49 %) basoepidermoid carcinoma.

In all groups, the majority of cases were between 40 and 70 ages. The mean age was 52,3 and the ratio of male to female was 2,2/1. Farmers constituted 43,5 percent of the cases. 1047 cases (88,1 %) exhibited face localization. Malignancy was found to be localized at lip in epidermoid carcinoma, at nose in basocellular carcinoma and at lower extremities in malignant melanoma.

KAYNAKLAR

- 1- Ashurst, P.J.: Manual of Clinical Dermatology, P. 35, 1969.
- 2- Bilir, N.: Türkiye'de Kanser Sorunu ve Kanser Savaşı. Hacettepe Üniversitesi Toplum Hekimliği Doçentlik Tezi, 1980.
- 3- Blum, H.F. and Grady, H. G.: Cancer Reseach 3: 128, 1942 (Yüksel, A.H., Candevir, N. (15) den alınmıştır).
- 4- Çoruh, G., Ergün, H., Cirik, M., Aksoy, Y.: Deri Kanseri, III. Ulusal Patoloji Kongresi, 99-1977.
- 5- Del Regato, A. J., Spjut, J.H.: Ackerman and del Regato's Cancer Diagnosis Treatment and prognosis the V.C. Mosby Company, St. Louis, 1977.
- 6- Köselioğlu, M.L.: XI. Uluslararası Kanser Kongresi (Floransa 19-26 Eylül 1974). Acta Oncologica Turcica VII: 226-233, 1974.
- 7- Köselioğlu, M L., Erkan, C.: 15471 Malign Tümör Vakasının İstatistik Drğerlendirilmesi, Sağlık Dergisi LII: 29-43, 1977.
- 8- Lever, W.F., Schaumburg-Lever, G.: Histopathology of the skin, 6 th Edition, Philadelphia, p. 499, 1983.
- 9- Maccomb, W.S., Fletlher, G.H.: Cancer of the Head and Neck, Baltimore, p. 1-34, 1967.
- 10- Robbins, S.L.: Pathologic Basis of Disease. Philadelphia-London-Toronto) p. 1401, 1974.
- 11- Rubens, R.D., Knight, R.K.: A Short Textbook of Clinical Oncology. Philadelphia-Toronrot, p. 107,1979.
- 12- Sauer, G.S.: Manual of Skin Disease, 3 th Edition, Philadelphia-Toronto, p. 267, 1973.
- 13- Sezer, B., Mindıkoğlu, A., Erözbeğ, A., Onur, O., Onur, A.: Cilt Kanseri, Cerr. Tıp Fak. D. 6: 25-34, 1975.
- 14- Yenermen, M.: Genel Patoloji, Cilt II, İstanbul, 1981 s. 1001.
- 15- Yüksel, A. H., Candevir, N.: Çukurova Yöre ve Çevresinde Deri Kanseri Araştırma. Çukurova Üni. Tıp Fak. D. 1: 284-290, 1976.